ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

(фахові профілізації «Оперний спів», «Концертно-камерний спів»)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Магістр
Освітньо-професійна програма		Музичне мистецтво
Курс		1
Семестр		1
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		90 годин / 3 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Соляник Алла Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор педагогічних наук, професор
	Посада	Професор кафедри мистецької освіти та гуманітарних дисциплін
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/social-sciences/Solianyk.pdf alla.solianyk@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Гребенюк Наталія Евгеніївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор мистецтвознавства, професор
	Посада	Професор кафедри сольного співу та оперної підготовки
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/solo-singing-n-opera-studio/Grebeniuk.pdf nataliia.hrebeniuk@num.kh.ua

Анотація	Вивчення дисципліни «Теорія та методика вищої освіти» сприяє формування у здобувачів системи загальних і фахових компетентностей, необхідних для реалізації ефективних методик навчання, виховання та розвитку в професійній діяльності; оволодіння освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації й демократизації вищої освіти з метою всебічного розвитку особистості викладача і здобувача; набуттю здатності до професійного провадження викладацької, методичної та музично-просвітницької діяльності, орієнтуванню в законодавчих і науково-методичних джерелах, розроблення навчально-методичного забезпечення фахових дисциплін та усвідомлення важливості творчого підходу у педагогічній практиці.
Мета дисципліни	Підготовка компетентного й конкурентоспроможного фахівця в галузі мистецької освіти, здатного здійснювати ефективну педагогічну діяльність у вищій школі на основі опанування педагогічної майстерності, інноваційних технологій викладання та методик викладання фахових дисциплін, усталених у системі оперного та камерного співу.
Програмні результати навчання	**РН1.** Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. **РН6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій. **РН7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. **РН8.** Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
Загальні компетентності	**ЗК2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії. **ЗК9.** Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності	**СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. **СК3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. **СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. **СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

Професійні компетентності	**А1.** Здатність планувати і проводити навчальні заняття. **А2.** Здатність консультувати здобувачів ЗО. **А3.** Здатність здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти. **Б2**. Здатність оцінювати результати навчання. **Б3.** Здатність надавати зворотній зв'язок здобувачам ВО за результатами оцінювання. **В2.** Здатність розробляти та вдосконалювати навчально-методичні матеріали.
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Сучасна система мистецької освіти України. Тема 2. Особливості планування та організації освітнього процесу у вищий школі. Тема 3. Дидактика як наука про технології навчання. Тема 4. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти. Тема 5. Нормативна база мистецької освіти України. Тема 6. Навчально-методична база вищої школи. Тема 7. Методологічні та теоретичні основи вокальної педагогіки: її функції, предмет на основні критерії. Тема 8. Методика викладання вокального мистецтва. Тема 9. Мета сучасної вокальної педагогіки.Специфіка вищої вокальної освіти. Тема 10. Специфіка вищої професійної вокальної освіти. Особливості професійного пізнання співака. Тема 11. Методи навчання – лекція,семінар, вправа, індивідуальні та групові навчання. Тема 12. Студент, як об'єкт – суб'єкт вокально-педагогічної діяльності. Тема 13. Вимоги продуктивного міжособистісного педагогічного спілкування. Тема 14. Зміст та значення особистісно-орієнтовного спілкування у вокальній педагогиці. Тема 15. Природа конфліктів. Їх запобігання та подолання у вокальній педагогиці.
Види занять	Лекційні, практичні, семінарські, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання ессе); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. **Поточний контроль (max 60 балів):** оцінюється діяльність здобувача освіти під час аудиторної роботи, якість виконання

	домашніх завдань, усне опитування, тести. **Семестровий контроль (max 40 балів):** екзамен, який складається з усних відповідей на білети. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням https://docs.google.com/document/d/1kCFhZ9dcTWJ6BRyAe2RooE9976bgKDKF/edit?usp=sharing&ouid=109863401976028120461&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Антонюк, В. Г. (2011). Cantare con poco fiato в теорії співу М. Гарсіа та сучасних дослідженнях. *Українське музикознавство*, (37). *Виконавські школи України: Кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971–2001)*. (2002). НМАУ ім. П. І. Чайковського. Виховання духовності особистості: навч.-метод. посіб. (2013). (М. Й. Боришевський, ред.). Імекс ЛТД. Бутенко, Н. Ю. (2005). *Комунікативна майстерність викладача: навч. посіб.* КНЕУ. Заєць, В. (2013). Авторські школи в музичній педагогіці: до визначення поняття. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: Педагогіка і теорія музичного виконавства*, (107), 221–231. Каплінський, В. В. (2015). *Методика викладання у вищій школі: навч. посіб.* ТОВ «Ніланд ЛТД». Козаренко, О. (2000). *Феномен української національної музичної мови*. [Видавництво не зазначено].

	Козлова, Г. М. (2014). *Методика викладання у вищій школі: навч. посіб.* [Видавництво не зазначено]. Мадишева, Т. П. (2002). *Співак і мова / культура співу мовою оригіналу: теорія та практика: уч. посіб.* ШТРІХ. Макаренко, Г. (2007). Творчість диригента: естетична цінність гармонії. *Київське музикознавство: зб. ст. Нац. муз. акад. України імені П. І. Чайковського*, (23), 160–170. Стасько, Г. Є., Шуляр, О. Д., та ін. (2010). *Голос людини та вокальна робота з ним: монографія*. Видавництво ПНУ.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та методика вищої освіти», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 р.